

Deres ref.:
Vår ref.: 22/8556-1
Saksbehandler: Hanne Skui
Dato: 01.03.2022

DELEGASJON AV MYNDIGHET TIL Å DISPENSERE FRA PSYKISK HELSEVERNFORSKRIFTEN § 5. OPPDATERT DELEGASJONSBREV TIL STATSFORVALTERNE.

1. Bakgrunn og delegasjon

Med hjemmel i *forskrift om den faglig ansvarlige for vedtak i det psykiske helsevernet* (FOR-2000-12-01-1219) § 5 ble statsforvalterne i brev av 18. juni 2009 delegert adgang til å dispensere fra forskriften § 3 om krav til faglig ansvarlig for vedtak i tvungent psykisk helsevern.

Med virkning fra 1. januar 2012 ble flere forskrifter med hjemmel i psykisk helsevernloven samlet i *forskrift om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern m.m. (psykisk helsevernforordningen, FOR-2011-12-16-1258)*. Det gjaldt også ovennevnte *forskrift om den faglig ansvarlige for vedtak i det psykiske helsevernet*, som ble opphevet samme dato. Den opphevede forskriften §§ 2 - 5 ble nå til § 5 i den nye samleforskriften. Innholdet i ny § 5 er i all hovedsak det samme som i den opphevede forskriften §§ 2 - 5.

Det ble ikke gitt nytt delegasjonsbrev til statsforvalterne i forbindelse med opphevelse av gammel forskrift og ikrafttredelse av ny, noe som antas å henge sammen med at innholdet i ny forskrift hadde samme innhold og delegasjonsadgang som den opphevede. Statsforvalterne har fortsatt å gi dispensasjoner etter samleforskriften etter 1. januar 2012.

Helsedirektoratet ønsker nå å forankre delegasjonen av dispensasjonsadgangen i det formelt korrekte delegasjonsgrunnlaget, og sender derfor ut et nytt delegasjonsbrev til statsforvalterne. Dette delegasjonsbrevet kommer altså til erstatning for ovennevnte delegasjonsbrev av 18. juni 2009. Det endrer ikke innholdet i statsforvalternes dispensasjonsadgang.

Med hjemmel i [forskrift om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern m.m. \(psykisk helsevernforordningen\) § 5 femte ledd](#) delegerer Helsedirektoratet med dette myndighet til statsforvalterne til å dispensere fra forskriften § 5 andre og tredje ledd

2. Nærmere om vilkår for dispensasjon og om utøvelse av dispensasjonsadgangen

Som hovedregel kan lege eller psykolog bare være faglig ansvarlig når kravene i forskriften § 5 andre eller tredje ledd er oppfylt. Det vil si at vedkommende må være spesialist i psykiatri eller

barne- og ungdomspsykiatri eller spesialist i klinisk psykologi med fordypningsområde i klinisk voksenpsykologi eller barne- og ungdomspsykologi med minst to års relevant praksis fra institusjon eller avdeling som er godkjent for tvungent vern. I noen tilfeller kan disse kravene være vanskelig å oppfylle, og dette er bakgrunnen for at det er gitt dispensasjonsadgang.

Behovet for dispensasjon skyldes vanligvis en forbigående mangel på personell som oppfyller forskriftens krav. Årsaken kan være at det er vanskelig å få tilsatt personell som oppfyller kravene eller at det kan gå noe tid før en tilsatt personell kan tiltre. Samtidig kan institusjonen /avdelingen ha personell som er kommet så langt i sin spesialisering/spesialistutdanning at det bare gjenstår kort tid eller formalia før de vil fylle kravene, slik at det er uhensiktsmessig å kreve at det må tilsettes personell som oppfyller kravene i mellomtiden.

Som hovedregel må leger som får dispensasjon ikke ha mer enn to år igjen av sin spesialisering. Lavere krav enn dette bør ikke stilles med mindre tungtveiende grunner taler for det. Vedkommende bør også ha erfaring med tvungent psykisk helsevern.

En søknad om dispensasjon må inneholde opplysninger om den det søkes om dispensasjon for, i tillegg til en begrunnelse for behovet for dispensasjon og for hvorfor forskriftens krav ikke kan oppfylles. Videre må det redegjøres for pasientantallet og bemanningssituasjonen ved institusjonen/avdelingen. Det må redegjøres for antallet vedtakskompetente, dvs. spesialister i psykiatri eller psykologi i institusjonen/avdelingen som fyller vilkårene i forskriften § 5.

Ved vurderingen av om dispensasjon skal gis, må det legges særlig vekt på hensynet til faglig forsvarlighet. Dispensasjon må ikke gis for lengre tid enn ett år. Det bør samtidig opplyses at det forventes at avdelingen eller institusjonen i løpet av dispensasjonsperioden arbeider for å få på plass nødvendig kompetent personell til å kunne fatte vedtak i tråd med forskriftens krav.

Dispensasjonsvedtak skal være skriftlige. De må være så presise at det ikke oppstår uklarhet om hva det gis dispensasjon fra og at muligheten for senere etterprøving sikres. Det skal framgå av vedtaket hvilke kvalifikasjoner den som får dispensasjon har og for hvilket tidsrom dispensasjonen gjelder. I tillegg bør det kreves at dispensasjonen rapporteres til institusjonsledelsen og kontrollkommisjonen som er knyttet til institusjonen eller avdelingen.

Direktoratet har hittil fått tilsendt kopi av alle dispensasjoner som statsforvalterne gir. Det er ikke lenger nødvendig å sende slik kopi til direktoratet.

Vennlig hilsen

Dag Erlend Reite e.f.
avdelingsdirektør

Vårin Hellevik
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL		Postboks 2520	6404 MOLDE
STATSFORVALTEREN I AGDER		Postboks 788 Stoa	4809 ARENDAL
STATSFORVALTEREN I INNLANDET		Postboks 987	2604 LILLEHAMMER
STATSFORVALTEREN I NORDLAND		Postboks 1405	8002 BODØ
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN		Postboks 325	1502 MOSS
STATSFORVALTEREN I ROGALAND		Postboks 59 Sentrum	4001 STAVANGER
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK		Postboks 700	9815 VADSØ
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG		Postboks 2600	7734 STEINKJER
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK		Postboks 2076	3103 TØNSBERG
STATSFORVALTEREN I VESTLAND		Njøsavegen 2	6863 LEIKANGER